

Analiza
političkih
narativa
na **TikToku**
u izbornoj
kampanji
2024.

Autor
/Matej Mikašinović-Komšo

Dizajn
/Bojan Crnić

Nakladnik
/Gong

Izvršna direktorica
/Oriana Ivković Novokmet

Zagreb, srpanj 2024.
ISBN 978-953-7960-58-2

Gong
A. Mihanovića 14,
10000 Zagreb — Hrvatska
T: +385 1 4825 444
F: +385 1 4825 445
E-mail: gong@gong.hr
Web: www.gong.hr

Ključni nalazi

Mapiranje hrvatske političke sfere na TikToku

Uspjeli smo mapirati opseg hrvatske politike na TikToku - što predstavlja prvi poduhvat te vrste. Utvrdili smo prisutnost 11 relevantnih političkih stranaka te 32 političara i političarki. Među značajnim su političkim strankama vladajuća stranka desnog centra HDZ (Hrvatska demokratska zajednica), socijaldemokrati SDP (Socijaldemokratska partija Hrvatske), lijevo-zeleni Možemo, krajnje lijeva Radnička fronta, socijalno konzervativni Most i krajnje desni Domovinski pokret. Od značajnijih su se političara i političarki istaknuli premijer i predsjednik HDZ-a Andrej Plenković, vođa SDP-a Peđa Grbin, vođa Radničke fronte Katarina Peović, koordinatorica stranke Možemo Sandra Benčić, saborski zastupnici Mosta Marin Miletić i Nikola Grmoja te vođa Domovinskog pokreta Ivan Penava. Analiza stoga pokazuje da TikTok sadrži razne hrvatske političke narative i stavove, od krajnje lijevih do krajnje desnih.

Što se tiče sadržaja stvorenog od strane građana i građanki, mapirali smo 33 TikTok računa. Oni uključuju račune podrške za političke stranke i političare, račune za dodatnu promociju političara i političarki, meme račune, anti-sistemske i konspiratorne račune te edukativne/informativne račune. Većina sadržaja tih neslužbenih političkih računa ponovno objavljuje izjave političara i političarki, što pokazuje da na hrvatskom TikToku prevladavaju odozgo prema dolje političke perspektive.

Naša politika, ne njihova

Promatrane se političare i političke stranke mogu podijeliti u tri skupine: HDZ kao vladajuća stranka, prodemokratska i pro-EU oporba HDZ-u te nacionalno suverenistička i anti-EU alternativna scena. HDZ je svoje političke narative temeljio na demokratskoj, pro-EU poziciji, naglašavajući poboljšanja koja su EU i HDZ donijeli Hrvatskoj. Pritom je značajno da jezik i ton korišteni u TikTok kampanji ne odgovaraju uobičajenom stilu komunikacije HDZ-a na društvenim mrežama ([pogrdan, uvredljiv diskurs protiv svih oporbenih stranaka](#)). Druga je skupina definirana prodemokratskim i pro-EU narativom temeljenom na anti-HDZ identitetu, koji glavnim problemom ističe sveobuhvatnu korupciju za koju odgovornim smatraju vladajući HDZ. Posljednja skupina predstavlja političare i političke stranke koje svoje narative temelje na kritici političkog *mainstreama*, definirane populizmom, borbom protiv korupcije, nacionalnim suverenitetom, konspiratornim uvjerenjima i anti-EU tonovima.

Naizgled nedostatak dezinformacija, mada su vladajući uhvaćeni u širenju neistine...

Dubinskom analizom objavljenog sadržaja političara i političkih stranaka nije primjećeno širenje dezinformacija tijekom izborne kampanje. Osim jednog slučaja namjernog i svjesnog širenja dezinformacija - i to od strane HDZ-a, [koji je izvadio izjavu](#) hrvatskog predsjednika Zorana Milanovića iz konteksta - relevantni hrvatski *fact-checkeri* nisu uočili druge dezinformacije u ovom periodu.

...ali i priljev konspiratornih i antidemokratskih narativa

S druge su strane konspiratorni i antidemokratski politički narativi bili rašireni tijekom izborne kampanje. Većinski su dolazili od nacionalističkih, antiglobalističkih i krajnje desnih političara i političkih stranaka, kao što su Domo-vinski pokret, Most, Pravo i pravda te Odlučnost i pravednost. Njihovi su političari i političarke kritizirali EU i njenu politiku, šireći anti-LGBT, anti-migrantske, anti-Bruxelle-ske, anti-vax i anti-sistemske narative prožete teorijama zavjere. Od najznačajnijih su se primjera teorija zavjera istaknule Veliki reset i Zamjena stanovništva, koje ukazuju na prisutnost koherentnog antiglobalističkog i anti-EU svjetonazora na hrvatskim političkim TikTok računima.

Popularnost na TikToku ne znači i izborni uspjeh

Usporedba TikTok metrika i izbornih rezultata otkriva da se popularnost na TikToku ne prenosi u izborni uspjeh. Pet od deset računa političara/političkih stranaka s najvećim brojem objava nisu ušli u Sabor (Radnička fronta, Katarina Peović, Mate Lukić, Ivan Pernar i Ava Karabatić). Slično se dogodilo i s tri od deset računa političara/političkih stranaka s najvećim brojem pratitelja (Ivan Pernar, Ava Karabatić i Karolina Vidović Krišto). Značajni su primjeri Ivan Pernar, populistički političar koji je imao najveću zajednicu podržavatelja (149.691 pratitelja) i najveći broj pregleda videozapisa, te Ava Karabatić, reality TV zvijezda s najvećim brojem objava.

Vanjski neprijatelj nikad ne spava!

Međunarodni sukobi i političari rijetko su bili u fokusu promatranih objava, a samo se nekolicina aktera referirala na Vladimira Putina, ukrajinsko-ruski rat ili izraelsko-palestinski rat (Ava Karabatić, Možemo, Mislav Kolakušić). Međutim, Domovinski pokret i Most su često neprijateljima naroda smatrali EU i Bruxelles, zbog njihove “želje da proguraju svoju političku agendu, narative i ciljeve u nacionalnu politiku».

Jednostrani upadi u neprijateljsku zonu

Uočen je zanimljiv aspekt ponašanja građana koji komentiraju TikTok objave. U objavama službenih i neslužbenih političkih računa, desno orijentirani korisnici su češće komentirali objave suprotne njihovim političkim uvjerenjima. Ovi komentari su pretežito bili negativni, kritizirali su rad političkih stranaka i političara koji su napravili objavu, tvrdeći da će njihova stranka pobijediti. Isto ponašanje nije uočeno kod lijevo orijentiranih korisnika, koji su u komentarima uglavnom isticali podršku računima koji dijele njihove vrijednosti. Stoga, (krajnje) desni korisnici imaju tendenciju napuštati svoje sigurne prostore, putujući u “neprijateljska” područja.

Objave u brojkama

Promatranih je 76 TikTok računa objavilo 2.259 objava - 1.313 objava političara/političkih stranaka (58,06%) i 946 neslužbenih političkih računa (42,94%). Time je službeni politički sadržaj prevladao nad sadržajem kojeg su stvorili građani. Gledajući korisnički angažman, ove su objave prikupile 458.431 reakcija, 26.188 komentara, 9.895.803 pregleda videa i 129.839 dijeljenja. Službeni su računi ostvarili 229.338 reakcija (50,02%), 18.749 komentara (71,15%), 5.769.273 pregleda videa (58,30%) i 65.848 dijeljenja objava (50,71%). Neslužbeni su računi imali 229.093 reakcija (49,98%), 7.439 komentara (28,85%), 4.126.530 pregleda videa (41,70%) i 63.991 dijeljenja objava (49,29%). Ove brojke otkrivaju da su neslužbeni politički računi gotovo dostigli ukupni angažman korisnika sa službenim računima (osim po broju korisničkih komentara), unatoč manjem broju objava.

**Sažetak
preporuka
temeljenih
na nalazima
analize**

Poboljšati praćenje digitalnih političkih kampanja

Zbog raširenijeg korištenja društvenih mreža u izbornim kampanjama, DIP bi, uz praćenje troškova kampanje, trebao staviti veći naglasak na njihov digitalni sadržaj. Gong predlaže da DIP proaktivnije prati digitalne kampanje, sankcionirajući političare i političke stranke za kršenje izbornih pravila.

Veća transparentnost izbornih kampanja na društvenim mrežama

Podaci o korištenju društvenih mreža od strane političara i političkih stranaka nisu dovoljno transparentno izvještavani. Trenutačno se jedino ručnim prikupljanjem, ili upotrebom teško dostupnih alata, može doći do tih informacija. Gong preporučuje da Državno izborno povjerenstvo obveže političke stranke i političare da pravovremeno dostavljaju javno dostupna, strojno čitljiva i detaljnija izvješća o korištenju svojih službenih računa na društvenim mrežama tijekom izborne kampanje. Ova bi izvješća trebala sadržavati statistike za svaku korištenu društvenu mrežu, poput promjene broja pratitelja i ukupni broj objava. Također, trebaju sadržavati popis objava za svaki račun, njihov sadržaj, metrike objava (lajkovi, dijeljenja, komentari, ukupni pregledi) i poveznicu na objavu.

Obvezno katalogiziranje službenih računa političkih kandidata na društvenim mrežama

Kako bi se poboljšala transparentnost računa političara i političkih stranaka na društvenim mrežama, putem kojih komuniciraju s građanima, Gong predlaže da Državno izborno povjerenstvo izradi smjernice za izbornu promidžbu, kojima bi se političke kandidate obvezalo da dostave informacije o svojim službenim računima na društvenim mrežama, s poveznicama. Osim toga, Gong preporučuje da druge institucije i javna tijela slijede ovaj primjer. Primjerice, službena stranica Hrvatskog sabora sadrži osobne stranice svih izabраниh zastupnika i zastupnica, s osobnim informacijama poput obrazovanja, datuma rođenja itd. Ali na njima nedostaje popis službenih računa na društvenim mrežama koje koriste, što bi bilo korisno za praćenje njihove političke komunikacije.

Zaštita djece i maloljetnika

Promatrani TikTok sadržaj sadrži antidemokratsku, konspiratornu i netrpeljivu komunikaciju, koja lako dopiru do maloljetnih korisnika. Također su pronađeni dokazi o manipulaciji djecom za političke ciljeve. Gong predlaže da relevantna nacionalna tijela, osobito Pravobraniteljica za djecu, proaktivnije reagiraju na ove slučajeve, kako bi se sankcionirali odgovorni i suzbijala manipulacija maloljetnika.

Regulacija demokratski opasnih narativa

Gong inzistira da Hrvatski nacionalni regulator za Zakon o digitalnoj sigurnosti (HAKOM), u pripremi za uvođenje DSA u hrvatsko zakonodavstvo, aktivno prati društvene mreže i promatra poštuju li izborne kampanje pravila DSA i njegove smjernice za izborni integritet, koje traže suzbijanje neautentičnog ponašanja, *deep fake* sadržaja i netransparentnih influencera. Sve to ostavlja prostor i za strani utjecaj na izborni proces, protiv kojeg se nije moguće suprotstaviti radom jednog tijela. Stoga bi HAKOM trebao uspostaviti koordinaciju s drugim relevantnim nacionalnim regulatornim i nadzornim tijelima, kako bi zajednički radili na prevenciji stranog utjecaja na digitalnim platformama.

Uvod

S tri kruga izbora koji će se održati do kraja 2024. godine (parlamentarni, EU parlamentarni i predsjednički izbori), Hrvatska je suočena s izuzetno važnom godinom za liberalnu demokraciju. Naime, građani će se tri puta okupljati na biralištima kako bi dali podršku političarima i političkim strankama u uvjetima ekonomske, međunarodne i političke nesigurnosti, straha, opasnosti i promjena. Na nacionalnoj razini, Hrvatska se suočava s inflacijom, brojnim korupcijskim skandalima i iznenadnim priljevom stranih radnika. Na međunarodnoj razini, njezini građani svjedoče dvama smrtonosnim ratovima, dok cijela EU doživljava rast krajnje desnih, euroskeptičnih i antiglobalističkih¹ političkih opcija, što prijeti njezinoj stabilnosti i politici.

U tim nesigurnim uvjetima političari komuniciraju političke narative, prikazujući svoje vizije o tome kako bi država i društvo mogli, i trebali, izgledati kada bi dobili izbornu podršku. Stoga su izborne kampanje sklone sukobima, jer se ti različiti politički narativi međusobno sudaraju. To stvara prostor za polarizirajuću retoriku, pa čak i širenje dezinformacija, utječući i manipulirajući javnim mnijenjem, čime se ugrožava sloboda, poštenost i integritet izbora. Takve se situacije često događaju na društvenim mrežama, za koje se često ističe zabrinutost o prikrivenom političkom oglašavanju, AI generiranih “deepfake” videa i stranog uplitanja. Takve su zabrinutosti potaknule EU inicijativu za zaštitu demokratskih načela u digitalnom dobu, no adekvatno rješavanje tih prijetnji u specifičnim kontekstima zahtijeva pristup temeljen na empirijskim dokazima.

Od svih je društvenih mreža TikTok poznat kao najbrže rastuća mreža koju preferiraju mlađi korisnici, no politička komunikacija na ovoj platformi ostaje nedovoljno istražena u jugoistočnoj Europi. Primjerice, politički su oglasi službeno zabranjeni na platformi; međutim, čini se da TikTok ne prati aktivno korisnike kako bi spriječio promoviranje političkih poruka u plaćenim oglasima. Iz tog razloga analiza nastoji identificirati polarizirajuće narative i potencijalne dezinformacije povezane s parlamentarnim izborima u Hrvatskoj. Time pridonosi boljem razumijevanju načina korištenja platformi poput TikToka za ciljanje mlađih birača u političkoj komunikaciji te pomaže u otkrivanju rizika povezanih s jačanjem postojećih predrasuda i polarizacijom zajednica. Rezultati analize poslužit će kao temelj za set preporuka usmjerenih na relevantne nacionalne političke institucije, a bit će navedeni u zaključku analize. Ovi prijedlozi politika imaju za cilj poboljšati regulaciju digitalnih političkih kampanja te podići svijest o rizicima koje neregulirana politička komunikacija na društvenim mrežama predstavlja za demokraciju i integritet izbora.

1 Pod “antiglobalističkim” podrazumijevamo izjave koje se protive globalistima te globalističkoj politici i trendovima.

Metodologija

Glavni je istraživački cilj prikupiti i analizirati političke narative na TikToku, najbrže rastućoj društvenoj mreži koju u svijetu preferiraju korisnici i korisnice u dobi između 16 i 24 godine, prije i tijekom parlamentarnih izbora u Hrvatskoj. Analiza se usredotočuje na politički sadržaj na TikToku kojeg stvaraju političari i političke stranke (službeni izvori, to jest, politički narativi odozgo prema dolje) te račune koji dijele politički sadržaj (neslužbeni izvori, to jest, politički narativi odozdo prema gore). Analiza sadrži sustavni pregled postojećih TikTok računa političara i političkih stranaka (kandidata na izborima), koristeći kvantitativnu analizu sadržaja za kategorizaciju političkih tema prisutnih u promatranom TikTok sadržaju te određivanje njihove učestalosti i političke prirode.

Kako bi se zahvatile objave vezane za izbore, analiza se usredotočuje na sadržaj objavljen od 1. ožujka do 24. travnja 2024. godine. Budući da su hrvatski parlamentarni izbori održani 17. travnja 2024., a službena kampanja je trajala od 30. ožujka do 16. travnja, ovaj vremenski okvir zahvaća dovoljnu količinu predizbornog sadržaja, a uključuje i tjedan sadržaja nakon izbora, kako bi se uhvatile reakcije političara i političkih stranaka na rezultate izbora. Istraživanje nastoji utvrditi na koji način su u promatranim objavama obrađene političke teme te prepoznati koje od njih predstavljaju prijetnju liberalnoj demokraciji. Stoga se posebna pozornost posvećuje polarizirajućim narativima (povezanim s propitivanjem članstva u EU/NATO-u, ruske agresije prema Ukrajini, odnosima sa susjednim zemljama) te narativima koji podrivaju integritet izbora (dezinformacijski narativi usmjereni na manipuliranje biračima). Zaseban segment analize posvećen je istraživanju dezinformacija uočenih na promatranim računima, koje mogu biti usmjerene na političare ili vezane uz specifične teme. U tom je segmentu fokus stavljen na sadržaj, temu i mete takvih dezinformacija. Izvješća relevantnih hrvatskih *fact-checking* organizacija (Faktograf, Lupiga) koriste se za utvrđivanje je li izborni sadržaj smatran dezinformacijom.

Za otkrivanje, izdvajanje i pripremu relevantnog sadržaja, angažiran je vanjski izvođač - [LetsData](#).² Istraživači su prvotno istraživali TikTok koristeći *hashtagove* i pretražujući imena političara i političkih stranaka, kako bi pronašli službene političke račune. Isti su *hashtagovi* i ključne riječi korišteni za otkrivanje neslužbenih političkih računa - definiranih kao računi čiji je sadržaj pretežno političke prirode. Ti su računi viđeni kao potencijalni izvori građanskih političkih narativa odozdo prema gore, koji mogu utjecati na korisnike TikToka. Početni se popis računa dao vanjskom izvođaču, koji je koristio alate umjetne inteligencije za daljnje praćenje TikToka, prikupljanje podataka i njihovo arhiviranje u analitičkoj bazi podataka Elastic. Prikupljeni su podaci bili dostupni istraživačima, koji su pretraživali, promatrali, vizualizirali i izvozili podatke, što je omogućilo analiziranje sadržaja. Kroz ovu metodu obrađeno je 76 računa, prikupivši ukupno 2.259 objava tijekom odabranog vremenskog okvira - 1.313 objava napravili su političari i političke stranke, dok su njih 946 napravili neslužbeni politički računi.

2 LetsData je tvrtka za umjetnu inteligenciju koja pomaže organizacijama identificirati rizike i prilike u komunikaciji. Omogućuje praćenje tema u vijestima i društvenim medijima te prikupljanje podataka u njihovoj nadzornoj ploči za dubinsku analizu.

Analiza je podijeljena na dva dijela. Prvi dio mapira službene i neslužbene političke račune na TikToku, bilježeći njihove trendove objavljivanja, popularnost i ostale zanimljive uvide. Drugi dio usredotočen je na istraživanje političkih narativa unutar prikupljenih objava, bilježeći učestalost tema, načine na koje se o njima razgovara te otkrivanje pro-demokratskih i anti-demokratskih narativa. Također uključuje pregled dezinformacija, bilježeći račun koji ih je širio i njihov sadržaj.

Rezultati

Mapiranje političke sfere TikToka

Naše je istraživanje hrvatske političke sfere na TikToku otkrilo ukupno 76 računa - 43 službena politička računa koji potječu od političkih stranaka i političara, te 33 neslužbena računa koje koriste građani. Ovih je 76 promatranih TikTok računa objavilo 2.259 objava - 1.313 objava od političara i političkih stranaka (58,06%) te 946 objava od neslužbenih političkih računa (42,94%). Kada se pogleda angažman korisnika, ove su objave ukupno skupile 458.431 reakcija, 26.188 komentara, 9.895.803 pregleda videa i 129.839 dijeljenja. Dakle, službeni politički sadržaj neznatno je prevladao nad sadržajem napravljenim od strane građana.

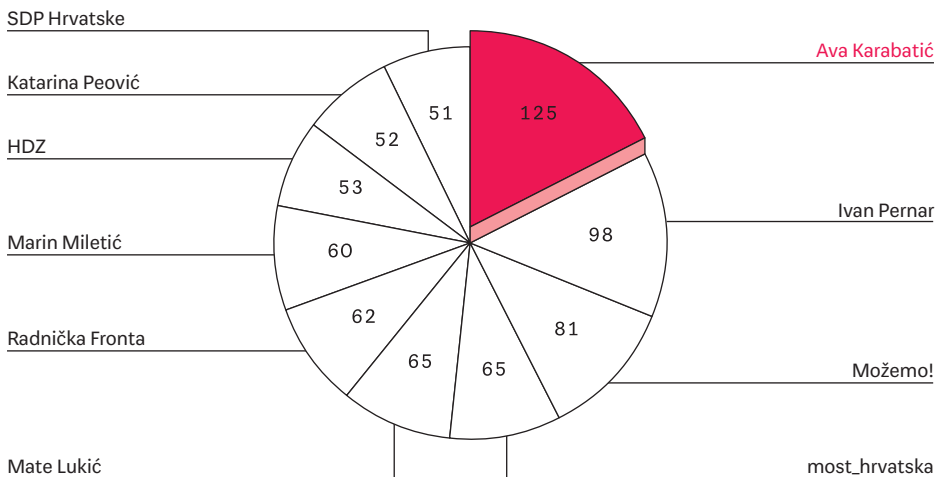
Što se tiče angažmana korisnika, ove su objave imale 458.431 reakcija, 26.188 komentara, 9.895.803 pregleda videa i 129.839 dijeljenja. Što se tiče službenih računa, imali su 229.338 reakcija (50,02%), 18.749 komentara (71,15%), 5.769.273 pregleda videa (58,30%) i 65.848 dijeljenja objava (50,71%). Što se tiče neslužbenih računa, imali su 229.093 reakcija (49,98%), 7.439 komentara (28,85%), 4.126.530 pregleda videa (41,70%) i 63.991 dijeljenja objava (49,29%). Ove brojke otkrivaju da su neslužbeni politički računi gotovo dostigli ukupni angažman korisnika službenih političkih računa, unatoč manjem broju objava, osim po pitanju broja komentara. Potpuna se tablica broja objava i metrika angažmana korisnika može se pronaći u prilogu analize.

Navike objavljivanja i metrike računa

Usredotočivši se na službene političke račune, pronašli smo 11 TikTok računa političkih stranaka i 32 TikTok računa političara. Među političkim su strankama vladajuća stranka [HDZ](#) (Hrvatska demokratska zajednica), socijaldemokratska stranka [SDP](#) (Socijaldemokratska partija), lijevo-zelena stranka [Možemo](#), radikalno desni [Domovinski pokret](#), radikalno lijeva [Radnička fronta](#) te socijalno konzervativni [Most](#). Što se tiče TikTok računa političara, primijetili smo prisutnost raznolikih političara - uključujući desne političare ([Mate Lukić](#), [Stipo Mlinarić](#), [Karolina Vidović Krišto](#)), euroskeptične konzervativce ([Nikola Grmoja](#), [Miro Bulj](#), [Mislav Kolakušić](#)), radikalne ljevičare ([Katarina Peović](#)), desni centar (premijer [Andrej Plenković](#)), liberalne centriste ([Dalija Orešković](#)), progresivne liberalne zelene ([Sandra Benčić](#)), kao i socijaldemokratske lijeve ([Mirela Ahmetović](#)).

Analizom smo njihovih navika objavljivanja i angažmana korisnika uočili jasne razlike između političara i političkih stranaka. Neki su se službeni politički računi istaknuli visokim brojem objava, dok su drugi rijetko koristili svoje TikTok račune. Računi s najvećim brojem objava uključivali su [Avu Karabatić](#) (125 objava, 9,54% službenih objava računa), TV zvijezdu reality showa koja je ušla u izbornu utrku kao neovisna političarka, nakon čega ušla na listu Stranke Ivana Pernara kao kandidatkinja, [Ivana Pernara](#) (98 objava, 7,48%), populističkog i antisistemskog političara, [Možemo](#), lijevo-zelenu stranku (81 objava, 6,18%), [Matu Lukića](#) (65 objava, 4,96%), te socijalno konzervativnu stranku [Most](#) (65 objava, 4,96%). Zanimljivo je napomenuti da od deset službenih političkih računa s najvećim brojem objava, njih je pet predstavljalo etablirane političke stranke, dva su predstavljala prethodno izabrane političare (Katarina Peović te [Marin Miletić](#), [Mostov](#) političar i religiozni antivakser), dok su tri predstavljala vanjske političare (Ava Karabatić, Ivan Pernar i Mate Lukić). Što se tiče službenih političkih računa s najmanjim

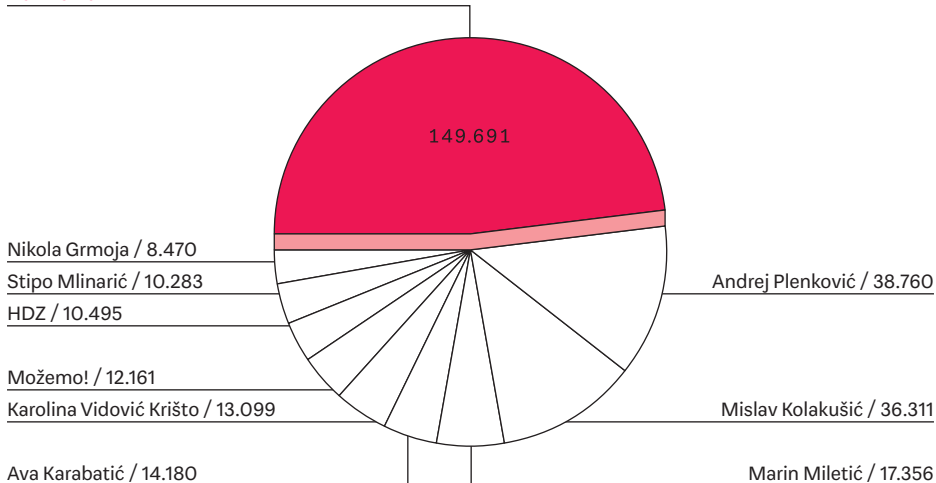
brojem objava, tu su bili Sandra Benčić (3 objave), Dalija Orešković (4 objave), [Ivica Puljak](#) (5 objava), [Martina Vlašić Iljić](#) (6 objava) te [Ivica Todorčić](#) (6 objava).

Slika 1: Deset službenih političkih računa s najvećim brojem objava

Pogled na broj pratitelja službenih političkih računa otkriva drugačiji skup istaknutih političara i političkih stranaka. Vodeći obzira o broju pratitelja svakog službenog političkog računa se Ivan Pernar pokazao kao najpopularniji političar na TikToku (149.691 pratitelja), a nakon njega slijede premijer Andrej Plenković (38.760 pratitelja), Mislav Kolakušić (36.311 pratitelja), Marin Miletić (17.356 pratitelja) te Ava Karabatić (14.180 pratitelja). Usporedba s brojem objava pokazuje da su pojedini političari popularniji od političkih stranaka. Dok je pet računa političkih stranaka bilo uključeno u popis računa s najvećim brojem objava, samo su dva bila uključena u popis računa s najvećim brojem pratitelja (Možemo i HDZ). Što se tiče službenih političkih računa s najmanjim brojem objava, vrijedi spomenuti [Socijaldemokrate Hrvatske](#) (133 pratitelja), Martinu Vlašić Iljić (187 pratitelja), [Davora Bernardića](#) (285 pratitelja), Radničku frontu (352 pratitelja) te [Predraga Freda Matića](#) (401 pratitelj).

Ivan Pernar

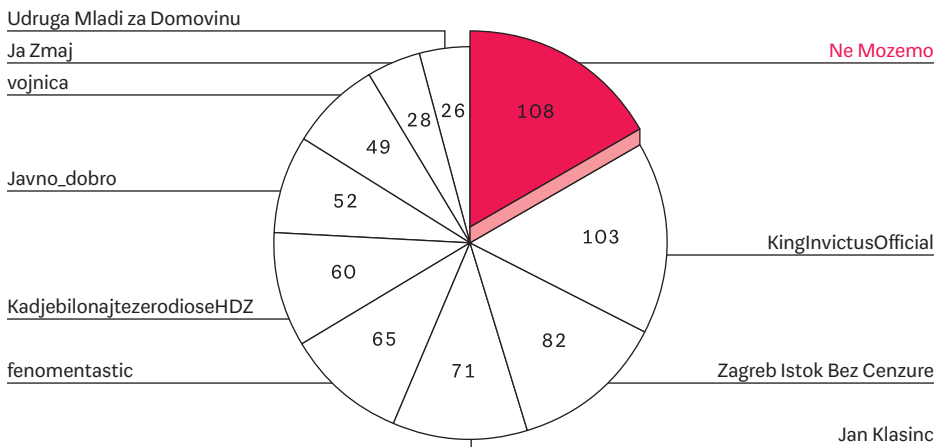
Slika 2:Deset službenih političkih računa s najvećim brojem pratitelja

Na temelju tih rezultata, moguće je zaključiti da TikTok predstavlja važno sredstvo i alat za političare i političke stranke, koje oni ne zanemaruju. Postoji snažna prisutnost službenih političkih računa različitih političkih usmjerenja, koji redovito objavljuju politički sadržaj za hrvatske TikTok korisnike. Međutim, još je zanimljivije to što alternativni i izvanstranački političari predstavljaju vodeće političke račune na TikToku, s najvećim brojem objava i pratitelja. Ovo saznanje otkriva da političari, koji često nemaju podršku službenih političkih stranaka, stranačku infrastrukturu i tradicionalnu medijsku prisutnost, koriste TikTok kao alat za zaobilazanje medijske kontrole i doseganje šire publike. Unatoč tome, važno je napomenuti da postoji razlika između najpopularnijih i najaktivnijih službenih političkih računa na TikToku i izbornog uspjeha na hrvatskim parlamentarnim izborima. Usporedba metrika TikTok računa i izbornih rezultata pokazuje da popularnost na TikToku ne jamči izborni uspjeh. Pet od deset računa političara/političkih stranaka s najvećim brojem objava nije ušlo u Sabor - Radnička fronta, Katarina Peović, Mate Lukić, Ivan Pernar i Ava Karabatić. Isto se dogodilo s tri od deset računa političara/političkih stranaka s najviše pratitelja - Ivan Pernar, Ava Karabatić i Karolina Vidović Krišto. Dakle, biti popularan i aktivan na TikToku nije dovoljno za osiguranje izbornog uspjeha.

Dalje prelazimo na neslužbene političke račune, koji predstavljaju račune građana koji se bave politikom. To su efektivno *grassroot* računi koji nastanjuju hrvatsku političku sferu TikToka. Od 33 pronađena računa, analiza je ponovno otkrila prisutnost raznolikih računa. To uključuje 17 računa podrške/kritike političarima i političkim strankama (posebno za SDP, Možemo, Ivana Pernara, Možemo, Most, Mislava Kolakušića i Karoline Vidović Krišto), šest informativnih računa (koji predstavljaju izabrane vijesti i

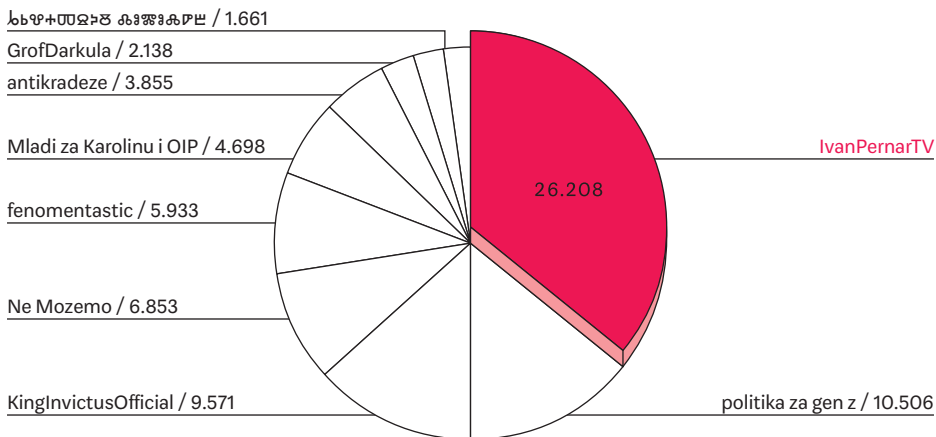
vodiče o tome kako glasati na izborima), četiri meme računa posvećena satiri politike te šest antisistemskih računa posvećenih protivljenju hrvatskom političkom sustavu.

Primijećene su jasne razlike među neslužbenim političkim TikTok računima nakon promatranja broja objava i pratitelja. Značajni su neslužbeni politički računi [Ne Možemo](#) (108 objava, 11,41% ukupnog broja objava), koji se protivi stranci Možemo te često kritiziraju njihove političare, [KingInvictusOfficial](#) (103 objave, 10,88%), rubni informator, [Zagreb Istok Bez Cenzure](#) (82 objave, 8,66%), koji je također protiv stranke Možemo, [Jan Klasinc](#) (71 objava, 7,50%), koji objavljuje memeove u kojima satirizira politiku, posebice HDZ, i [fenomentastic](#) (65 objava, 6,87%), koji podržava Most. Zanimljivo je primijetiti da su se među deset neslužbenih računa s najvećim brojem objava našla dva temeljena na kritici i protivljenju stranci Možemo. Neslužbeni politički računi s najmanje objava uključuju [Duke of Croatia](#) (1 objava), [Croatian Nationalist](#) (2 objave), koji se protivi dolasku migranata, [ZA DOMOVINU](#) (3 objave), koji podržava Domovinski pokret, [PolitikaVibeZ](#) (4 objave), koji podržava Možemo, te [Superizborna godina](#) (6 objava), koji informira korisnike i korisnice sa smjernicama za izbore.

Slika 3: Deset neslužbenih računa s najvećim brojem objava

Uspoređeni sa službenim političkim računima, neformalni su imali sličnu učestalost objava unutar svojih deset najaktivnijih računa. Međutim, primijećena je značajna razlika u broju pratitelja, gdje su neslužbeni računi imali ukupno manji broj pratitelja. Među neslužbenim političkim računima s najviše pratitelja su bili [politika za gen Z](#) (10.506 pratitelja), koji je podržavao progresivno-liberalne političarke, [KingInvictusOfficial](#) (9.571 pratitelj), [Ne Možemo](#) (6.853 pratitelja), [Fenomentastic](#) (5.933 pratitelja), i [Mladi za Karolinu i OIP](#) (4.698 pratitelja), koji je podržavao Karolinu Vidović Krišto. Neslužbeni politički računi s najmanje pratitelja uključuju [CRO-politico](#) (76 pratitelja), koji se protivi SDP-u i Možemo, [Superizborna godina](#) (122 pratitelja), [Dezinformacije i izbori](#) (196 pratitelja), informativni račun za podizanje svijesti o dezinformacijama, [PolitikaVibez](#) (211 pratitelja) i [Razmontiranje](#) (219 pratitelja), satirični račun posvećen ismijavanju političke opozicije.

Slika 4: Deset neslužbenih političkih računa s najvećim brojem pratitelja

Zapažena karakteristika neslužbenih političkih računa jest ta da rjeđe stvaraju novi sadržaj (s nekoliko izuzetaka, poput računa [GrofDarkula](#), [crotradwave](#) i [Jan Klasic](#)), već se više fokusiraju na dijeljenje isječaka govora političara, izjava i vijesti. Stoga, neslužbeni politički računi na TikToku ne pružaju građanski pogled i sentiment o politici, djelujući pretežito kao dodatni diseminatori službenih političkih narativa. U konačnici, analiza je otkrila zanimljivu bihevioralnu crtu korisnika koji pišu komentare ispod TikTok objava. U objavama službenih i neslužbenih političkih računa, desno orijentirani korisnici su češće komentirali objave suprotne njihovim političkim uvjerenjima. Ovi komentari su pretežno bili negativni, kritizirali su rad političkih stranaka i političara koji su napravili objavu, tvrdeći da će njihova stranka pobijediti. Isto ponašanje nije uočeno kod lijevo orijentiranih korisnika, koji su u komentarima uglavnom isticali podršku računima koji dijele

njihove vrijednosti. Stoga, (krajnje) desni korisnici i korisnice imaju tendenciju napuštati svoje sigurne prostore, putujući u “neprijateljska” područja.

Analiza političkih narativa

Druga je polovica analize usmjerena na političke narative pronađene u prikupljenom TikTok sadržaju. Uočavajući teme u pojedinačnim objavama službenih i neslužbenih političkih računa, analiza otkriva učestalost specifičnih tema te političke narative koji su sadržani u njima. Dodatno, praćenjem rada istaknutih hrvatskih *fact-checking* organizacija, bilježili smo sve uočene dezinformacije objavljene tijekom analiziranog perioda.

Službeni politički računi

Što se tiče službenih političkih računa, zabilježeno je 665 tematskih referenci, pri čemu su najzastupljenije bile samopromocija (86 spomena), kritika vladajuće stranke (60 spomena), anti-imigrantski sentiment (57 spomena), mobilizacija birača i biračica (56 spomena), zagovaranje socijalnih politika (56 spomena) i stajališta protiv korupcije (55 spomena). Najmanje spominjane teme bile su hvaljenje Putina (2 spomena), rasprave o međunarodnim sukobima (4 spomena), promocija fašističkih gesta (7 spomena) i kritika hrvatskog predsjednika Zorana Milanovića (10 spomena).

Političari i stranke koje komuniciraju ove teme mogu se podijeliti u tri grupe - HDZ kao pro-EU i pro-demokratska vladajuća stranka (pretežno usmjerena na teme samopromocije, zagovaranja socijalnih politika i kritike predsjednika Hrvatske), pro-demokratska i pro-EU oporba HDZ-u (usmjerena na teme samopromocije, kritike vladajuće stranke, mobilizaciju birača i protivljenje korupciji), te nacionalno suverenistička i anti-EU alternativna scena (uglavnom usmjerena na kritiku vladajuće stranke, anti-imigrantski sentiment, naglašavanje nacionalne suverenosti te sentimente protiv LGBT zajednice, EU-a i elite). HDZ je svoj sadržaj temeljio na demokratskoj, pro-EU poziciji, ističući poboljšanja koja je EU i HDZ donijela Hrvatskoj. Druga grupa (SDP, Možemo) definirana je pro-EU i pro-demokratskim narativom, temeljenim na anti-HDZ identitetu, koji ističe korupciju izazvanu vlašću HDZ-a kao glavni problem. Posljednja grupa predstavlja političare i stranke koji temelje svoje narative na kritici vodećih političkih stranaka, definirane populizmom, zalaganjem za anti-korupciju, nacionalnom suverenitetu, zavjereničkim uvjerenjima i anti-EU tonovima. Potpuni popis tema, uz učestalost njihovog pojavljivanja, kratki opis i najprominentnije račune koji su ih spominjali, mogu se pronaći u sljedećoj tablici:

Tablica 1: Učestalost političkih tema u objavama službenih političkih računa

Tema	Broj spomena	Opis	Prominentni računi
Samopromocija	86	Promocija uspjeha, rada i popularnosti stranke i/ili političara. Navođenje razloga zašto trebaju dobiti vlast te zašto bi birači i biračice trebali glasati za njih. Česta upotreba političkih spot.	HDZ, SDP, Možemo
Kritika vladajuće stranke	60	Otvorena kritika HDZ-a, njegovih ministara te premijera Andreja Plenkovića. Od relevantnih primjera su kritike da HDZ držanjem za vlast upropaštava Hrvatsku i njeno društvo te da dopuštaju i potiču sveobuhvatnoj korupciji da se proširi u sve društvene pore. Kritizirani od strane gotovo svih političkih stranaka.	SDP, Možemo, Most, Ivan Pernar, Domovinski pokret
Antimigrantski sentiment	57	Negativna percepcija rastućeg broja migranata u Hrvatskoj. Tvrdnje da srozavaju radne uvjete domaćih radnika (ekonomska pozicija) te da ubrzano mijenjaju društvene strukture (kulturna pozicija). Dolazi od strane suverenističkih političkih stranaka i političara.	Mate Lukić, Nikola Grmoja, Domovinski pokret, Most, Marin Miletić, Mislav Kolakušić
Mobilizacija glasača	56	Nastojanja da se birači motiviraju i mobiliziraju na sudjelovanje na izborima. Isticanje njihove moći da budu promjena i odluče o daljnjem smjeru države.	Možemo, SDP, Ava Karabatić, Stipo Mlinarić
Zalaganje socijalnih politika	56	Isticanje potrebe za implementacijom socijalnih javnih politika, radi dizanja kvalitete života u Hrvatskoj. Uvelike fokusirano na mjere vezane za obrazovanje, zdravlje, radnička prava, plaće i socijalnu sigurnost.	HDZ, SDP, Možemo
Protivljenje korupciji	55	Kritika sveobuhvatne i systemske korupcije u Hrvatskoj, pogotovo u njenim nezavisnim institucijama. Isticanje vlastite anti-korupcijske pozicije te zalaganje za provedbu istraga. Potječe iz političke opozicije, a usmjerena protiv vladajuće stranke HDZ-a.	SDP, Možemo, Most, Karolina Vidović Krišto, Nikola Grmoja
Isticanje nacionalnog suvereniteta	41	Prioritiziranje nacionalne suverenosti te prevlasti nacionalnih interesa i potreba nad globalističkim. Fokus na zaštitu integriteta državnih granica te osiguranja da zakoni i mjere koriste državi. Prisutno u računima vezanim za nacionalno suverenističke i alternativne političare i stranke.	Mate Lukić, Marijan Pavliček, Marin Miletić, Most, Mislav Kolakušić

Tema	Broj spomena	Opis	Prominentni računi
Antiglobalistički sentiment	40	Negativan prikaz globalističkih institucija i elita, koje nameću svoje "podmukle" interese i ciljeve nacionalnim vlastima i društvima. Političari koji prate ove upute su viđeni kao "izdajice" koje prate "njihovu, a ne našu politiku". Prisutno u računima vezanim za nacionalno suverenističke i alternativne političare i stranke.	Marin Miletić, Nikola Grmoja, Domovinski pokret, Mislav Kolakušić
Anti-LGBT sentiment	36	Isticanje opasnosti rodnih politika i LGBT prava za tradicionalnu obiteljsku strukturu. Naglašavanje straha da će takvi narativi "iskvariti" djecu te odbacivanje koncepta "roditelj 1, roditelj 2". Prisutno u računima vezanim za nacionalno suverenističke i alternativne političare i stranke.	Mate Lukić, Ivan Pernar, Domovinski pokret
Antielitistički sentiment	29	Prikaz političkih stranaka kao istog entiteta, sačinjenog od jednoličnih političkih elita. Opisivanje političkog sustava kao da se sastoji od dva brda (ulovljeno između SDP-a i HDZ-a kao dvostranačkog političkog sustava), gdje izbor naizgled nije bitan. Prisutno u računima vezanim za nacionalno suverenističke i alternativne političare i stranke.	Ivan Pernar, Marin Miletić, Most
Anti-EU sentiment	27	Snažno odbacivanje utjecaja EU na nacionalnu politiku, koja nadomještuje nacionalne interese i potrebe s globalističkim. Prisutno u računima vezanim za nacionalno suverenističke i alternativne političare i stranke.	Marin Miletić, Domovinski pokret, Marijan Pavliček, Mislav Kolakušić
Protivljenje pandemijskim mjerama	22	Protivljenje pandemijskim mjerama zbog ograničenja osobnih sloboda te zbog percipiranja takvih mjera neustavnima i ilegalnima. Također, kritika obavezno cijepjenja, koje se smatra beskorisnim, uz zahtjeve za otvaranje istraga u rad stručnjaka koji su vodili borbu protiv COVID-19 pandemije. Prisutno u računima vezanim za nacionalno suverenističke i alternativne političare i stranke.	Ivan Pernar, Most, Marin Miletić, Mislav Kolakušić
Antimedijijski sentiment	22	Napadanje medija zbog ignoriranja pojedinih društvenih problema, odbijanja pružanja medijske vidljivosti za alternativne političare, kolaboraciju s HDZ-om te namještanje anketa. Prisutno u računima vezanim za nacionalno suverenističke i alternativne političare i stranke.	Ivan Pernar, Karolina Vidović Krišto, Mate Lukić, Marin Miletić

Tema	Broj spomena	Opis	Prominentni računi
Zagovaranje teorija zavjera	21	Zagovaranje teorija zavjera Velikog reseta i zamjene stanovništva, koje se namjerno nameću od strane globalističkih elita kako bi uništili nacionalne države i društva. Konačni bi ishod bio uspostava društva bez "korijenja" i smjera, pod digitalnom diktaturom. Prisutno u računima vezanim za nacionalno suverenističke i alternativne političare i stranke.	Marin Miletić, Nikola Grmoja, Domovinski pokret, Mislav Kolakušić, Marijan Pavliček
Podrška ženskim pravima	16	Borba za prihvaćanje i poboljšanje ženskih prava. Naglasak na jednakosti muškaraca i žena, na stavljanju većeg broja žena na izborne liste te zalaganje za procedure i zakone koji doprinose pravu na pobačaj (uključujući pretvaranje pobačaja u ustavno prava).	Možemo, Ava Karabatić, Katarina Peović, SDP
Antikapitalistički sentiment	12	Navođenje opasnosti kapitalizma te kako ono ugnjetava građane, a pogotovo radnike. Fokusrano na marksističku kritiku kapitalističkih struktura, institucija i elita koje promoviraju kapitalizam.	Radnička fronta, Katarina Peović
Antikomunistički sentiment	10	Isticanje opasnosti komunizma te ugnjetavanja Hrvatske od strane socijalističke Jugoslavije. Naglasak na potrebi za sprječavanjem uspona komunizma u Hrvatskoj.	Mate Lukić
Kritika hrvatskog predsjednika	10	Napadi na hrvatskog predsjednika Zorana Milanovića, zbog njegovog "neustavnog uključivanja u parlamentarne izbore kao vodećeg političara SDP-a". Naglasak na isticanju opasnosti takvog poteza za integritet izbora.	HDZ
Promocija fašističkih gesti	7	Upotreba ustaških simbola, pozdrava i citata.	Mate Lukić
Rasprava o međunarodnim sukobima	4	Izjave da bi se trebao ispregovarati obostran prestanak paljbe između dviju zaraćenih strana. Također, iskazivanje uvjerenja da je Hrvatska gurnuta u sukob od strane EU.	Možemo, Mislav Kolakušić
Hvaljenje Putina	2	Pozitivna percepcija Vladimira Putina kao uspješnog političara.	Ava Karabatić
UKUPNO	665		

Analizirajući način na koji se ove teme komuniciraju putem službenih političkih računa pruža uvid u postojeće političke narative na TikToku, otkrivajući pritom političku scenu podijeljenu između pro-demokratskih i anti-demokratskih narativa. Pro-demokratski se politički narativ na TikToku sastojao od kritike vladajuće stranke, kritike hrvatskog predsjednika (koja dovodi u pitanje ustavnost ulaska predsjednika u parlamentarne izbore), promocije ženskih prava (zahtjevi Možemo za rodnu ravnopravnost), stajališta protiv korupcije, zagovaranja socijalnih javnih politika, mobilizacije birača i biračica radi njihova poticanja na političko sudjelovanje te samopromocije. Pro-demokratski politički narativ na TikToku sastojao se od 600 objava (45,80% ukupnih objava službenih političkih računa), koje su skupile 143.070 *lajkova* (62,38%), 12.627 komentara (67,34%), 2.878.011 pregleda objava (49,88%) i 24.695 dijeljenja objava (37,50%).

Ovaj su narativ isticali *mainstream* političari i političke stranke, poput HDZ-a, SDP-a, Možemo, Sandre Benčić i Dalije Orešković (unatoč podijeljenosti između HDZ-a kao dugogodišnje vladajuće stranke i cijele političke opozicije). Politički narativi koji dolaze s TikTok računa ovih političkih aktera ukorijenjeni su u posvećenosti demokratskim vrijednostima (pluralizam, liberalizam, tolerancija), prihvaćanju globalističkih političkih tendencija, prihvaćanju hrvatskog političkog sustava te promicanju i posvećenosti Europskoj uniji i europskoj integraciji Hrvatske. Pri komuniciranju svojih političkih sadržaja korisnicima TikToka, ovi računi nikada nisu doveli u pitanje ulogu i poziciju EU-a, njegov utjecaj i doprinos Hrvatskoj, niti su zagovarali nacionalnu suverenost. Osim toga, komunikacijski stil ovih aktera uvijek je bio pristojan i tolerantan prema drugim političarima i strankama. To je vrijedilo čak i za SDP i Možemo, koji snažno kritiziraju vladajuću stranku HDZ, izražavajući uvjerenje da njena vladavina uništava Hrvatsku i širi korupciju, te za krajnje desni Domovinski pokret, koji se smatra prijatnom ljudskim pravima, slobodi i demokratskim vrijednostima. Unatoč takvim izjavama, ovi politički akteri nikada nisu doveli u pitanje izborne rezultate, nakon što je HDZ osvojio relativnu većinu.

S druge je strane anti-demokratski politički narativ na TikToku bio je znatno razvijeniji, sastavljen od niza anti-demokratskih, anti-hegemonskih i anti-globalističkih tema. To uključuje promociju fašističkih gesta (kroz apologetički stava prema ustaškom režimu), zagovaranje teorija zavjere (koje dovode u pitanje legitimnost hrvatskog demokratskog političkog sustava), izražavanje antimedijskih stavova (krivnja tradicionalnih medija za ograničavanje prisutnosti alternativnih političara u medijima), isticanje prigovora na pandemijske mjere (optužujući ih kao metodu planiranog ukidanja osobnih sloboda), naglašavanje anti-globalističkog, anti-EU i anti-elitnog stava te izražavanje stavova protiv migranata (legalnih i ilegalnih). Ovaj anti-demokratski politički narativ na TikToku sastojao se od 710 objava (54,19% ukupnih objava službenih političkih računa), koje su skupile 86.134 *lajkova* (37,62%), 6.089 komentara (32,66%), 2.886.246 pregleda objava (50,12%) i 19.084 dijeljenja objava (62,50%).

Od političkih aktera koji su promovirali anti-demokratski politički narativ su se istaknuli Domovinski pokret, Most, Ivan Pernar,³ Ava Karabatić, Karolina Vidović Krišto, Mislav Kolakušić i Mate Lukić. Ova je grupa definirana svojim anti-demokratskim stavom (protiv pluralizma, liberalizma) i zahtjevom da Hrvatska mora odoljeti globalističkim i EU utjecajima i interesima. Za njih globalistički akteri nameću svoje interese i ciljeve nacionalnim društvima, udaljavajući ih od nacionalnih i tradicionalnih vrijednosti, čime ih ujedno i ugrožavaju. Ti “opasni” utjecaji uključuju promociju LGBT prava (koja se smatra “woke ideologijom” i vidi kao prijetnja djeci i obiteljskoj strukturi) te nametanje prihvaćanja migranata (kojima se namjerno dopušta ulazak u društvo). U ovom narativu, *mainstream* političari koji se ne protive takvim utjecajima se smatraju stranim suradnicima i izdajnicima. Umjesto promoviranja i zagovaranja politika koje stavljaju hrvatske interese na prvo mjesto, oni guraju globalističku politiku - okarakteriziranu kao promicanje “njihove politike, a ne naše”. Ovi globalistički neprijatelji prikazani su nejasno, osim EU-a, koji je jasno označen kao sila koja nameće globalističku agendu.

Taj je anti-globalistički sentiment duboko ukorijenjen u zagovaranju nacionalne suverenosti. Iako nacionalna suverenost nije nužno aspekt anti-demokratskog političkog narativa, važno je napomenuti da su se na nacionalni suverenitet referirali samo oni računari koji su iznosili ovakvu vrstu narativa. U svojim objavama ovi akteri često ističu ključnu potrebu da se nacionalni interesi, kao i interesi nacionalnog društva, stave iznad svih ostalih interesa. Stoga su u njihovim objavama često viđeni i pozivi za suprotstavljanje odlukama EU i odbacivanje njihovih zahtjeva. Osim toga, ovaj je «*national interest first*» sentiment često praćen kritikom migranata, koje se smatra opasnošću za homogenost nacionalnog društva i prijetnjom sigurnosti radnih uvjeta. Također, dolazak migranata u Hrvatsku često se predstavlja kao krivnja hrvatskih političkih elita koje “dopuštaju i potiču” njihov dolazak, kao i EU koja podmuklo podriva nacionalna društva.

Važno je napomenuti da podrška Putinu nije bila snažno prisutna u ovom anti-demokratskom narativu. Međutim, jasna želja za ograničavanjem utjecaja EU na nacionalne države, uz odbijanje globalnih, progresivnih, liberalnih vrijednosti i strah od globalističke agende, pruža argumente za zaključak da su ovi akteri skloni zauzeti neutralan stav prema ratu između Ukrajine i Rusije. To je najjasnije vidljivo u objavama Mislava Kolakušića. Prema ovom stavu, EU se smatra globalističkom silom koja prisiljava nacionalne države da podrže Ukrajinu, bez davanja mogućnosti da samostalno odluče žele li to učiniti. Često se navodi da EU namjerno produljuje sukob te da bi se umjesto toga trebala zalagati za mir, kao i da nacionalne države poput Hrvatske nemaju razloga zauzeti stav u sukobu jer nemaju poveznice s njime. Ovaj stav jasno favorizira Rusiju jer oslabljuje odgovor EU i radi na daljnjem jačanju zahtjeva za nacionalnom suverenosti.

3 Samopromotivne se TikTok objave Ivana Pernara mogu smatrati posebnim slučajem, jer ih je često snimao u blizini osnovnih i srednjih škola, stupajući u interakciju s maloljetnim učenicima. To je posebno problematično s obzirom na činjenicu da njihovi roditelji nisu pristali na to te jer je objavljivao videe s djecom na svojem službenom TikTok računu kako bi dobio političku podršku.

Ovaj je narativ često spajan s otvorenim spominjanjem zavjereničkih uvjerenja, prema kojima moćne globalističke sile urotnički djeluju protiv nacionalnih društava. Značajni primjeri uključuju promicanje teoriju zavjere Velikog reseta (globalističke sile aktivno pokušavaju preoblikovati svijet u jednu globalnu, diktatorsku državu) i teorije zavjere Zamjene stanovništva (globalističke sile namjerno povećavaju broj imigranata u nacionalnim društvima kako bi zamijenile domaće građane radi lakše kontrole). Prisutnost ovih dvaju teorija zavjera ukazuje na prisutnost koherentnog anti-globalističkog i anti-EU svjetonazora na hrvatskim političkim TikTok računima. Ova vrsta uvjerenja predstavlja ekstremnu verziju uobičajenog anti-globalističkog sentimenta, jer međunarodne institucije, umjesto da ih samo kritizira, predstavlja kao sile koje namjerno rade protiv interesa nacionalnih država.

Neslužbeni politički računi

Prelazeći sa službenih političkih računa na neslužbene, uočeno je 676 tematskih referenci. Vodeće su teme uključivale kritiku političara (225 spomena), ismijavanje političara (116 spomena), informiranje građana i građanki (113 spomena), podršku političara i političarki (98 spomena) i mobilizaciju birača i biračica (27 spomena). Što se tiče najrjeđe spominjanih tema, one su uključivale promicanje pro-LGBT sentimenta (2 spomena), zagovaranje socijalnih politika (7 spomena), iznošenje anti-pobačajnih stavova (7 spomena), promicanje teorija zavjere (8 spomena) i anti-migrantski sentiment (12 spomena).

Neslužbeni se politički računi mogu podijeliti u četiri skupine - računi za podršku/kritiku političara i političkih stranaka, meme računi, anti-sistemski računi i obrazovni/informativni računi. Prva skupina sastojala se od računa koji pružaju podršku ili kritiku političarima i političkim strankama. Te kritike i podrške uglavnom su dolazile od konzervativno orijentiranih računa, koji su ili kritizirali lijeve političare i političke stranke zbog njihovih vrijednosti (ali i desne, zbog nedovoljne posvećenosti konzervativnim vrijednostima i politici), ili su im davali podršku. Usprkos tome, postojali su i neki neslužbeni računi koji su podržavali lijeve političare (forum.mladih, politika za gen z). Druga skupina sastojala se od računa s memovima i satirom, čiji je originalni sadržaj većinski ismijavao politiku i političare. Treća je skupina bila ispunjena alternativnim, anti-sistemskim računima, koji su kritizirali hrvatski politički sustav i politički poredak, zagovarajući odbacivanje takvih politika. Posljednja se skupina sastojala od informativnih računa, koji su pružali nepristrane informacije TikTok korisnicima, uglavnom vezane uz datume izbora, glasačka prava i glasačke upute. Cijeli popis tema, zajedno s učestalošću njihovog pojavljivanja, kratkim opisom i najistaknutijim računima koji su ih spominjali, može se pronaći u sljedećoj tablici:

Tablica 2: Učestalost političkih tema u objavama neslužbenih političkih računa

Tema	Broj spomena	Opis	Prominentni računi
Kritiziranje političara i političarki	226	Izražavanje nezadovoljstva s političarima na vlasti u Zagrebu (Možemo) te na vlasti u državi (HDZ, SDP, Most). Većinski izražavano dijeljenjem izjava i citata drugih političara, u kojima se pojedini političari i političke stranke kritiziraju. Rjeđe se stvarao izvorni sadržaj, u kojima su političari kritizirani.	Ne možemo, KingInvictusOfficial, vojnica, Zagreb Istok bez cenzure
Ismijavanje političara i političarki	116	Izrada meme slika i videa, u kojima se političari i političke stranke ismijavaju. Donekle učestala upotreba fotografija stvorenih putem AI-ja. Uobičajene mete ismijavanja su Andrej Plenković, Zoran Milanović, Tomislav Tomašević, Sandra Benčić, HDZ, SDP i Možemo.	Jan Klasinc, antikradeze, Dr. Udo
Informiranje građana i građanki	113	Pružanje pomoći građanima kroz informiranje o dnevnim političkim događajima te educiranje o važnim izbornim datumima i glasačkim procedurama. Također, informiranje o društvenim problemima temeljeno na zagovaranju.	politikica, dezinformiranje i izbore, Superizborna godina, pametniizbor, GrofDarkula
Podrška političarima i političarkama	98	Isticanje podrške političarima, najčešće puštanjem snimaka njihovih govora i dodavanjem pozitivnih poruka na istima. Uobičajeno podržavani političari su bili Dalija Orešković, Mostovi političari i Karolina Vidović Krišto.	Fenomentastic (Most), Politika za Gen Z (Dalija Orešković, Sandra Benčić, Ivana Kekin), forum mladih, mladi_za_karolinu_i_oip (Karolina Vidović Krišto)
Mobilizacija birača i biračica	27	Nastojanje da se birači motiviraju i mobiliziraju za sudjelovanje u izborima, najčešće na način da ih se podsjeća o izbornim datumima.	Jan Klasinc, GrofDarkula, genz0z4
Anti-EU sentiment	20	Snažno odbacivanje utjecaja EU na nacionalnu politiku, koja nadomještuje nacionalne interese i potrebe s globalističkim.	KingInvictusOfficial
Zagovaranje ženskih prava	16	Borba za prihvaćanje i poboljšanje ženskih prava. Naglasak na jednakosti muškaraca i žena, definiranju menstrualnih proizvoda kao životnih potreština te promocija tjelesne pozitivnosti.	GrofDarkula
Anti-LGBT sentiment	14	Isticanje opasnosti rodniha politika i LGBT prava za tradicionalnu obiteljsku strukturu i žene. Naglašavanje kako će pro-EU političari, pogotovo oni iz Možemo, indoktrinirati djecu.	Ne možemo

Tema	Broj spomena	Opis	Prominentni računi
Antimigrantski sentiment	12	Negativna percepcija rastućeg broja migranata u Hrvatskoj. Tvrdnje da upropaštavaju radne uvjete domaćih radnika te da ubrzano mijenjaju društvenu strukturu.	Fenomentastic, Ne možemo
Zagovaranje teorija zavjera	8	Zagovaranje teorija zavjera Velikog reseta i zamjene stanovništva, koje se namjerno nameću od strane globalističkih elita kako bi uništili nacionalne države i društva. Konačni bi ishod bio uspostava društva bez "korijenja" i smjera, pod digitalnom diktaturom. Možemo je viđen kao stranka koja podržava globalističke planove.	Ne možemo
Anti-pobačaj sentiment	7	Zagovaranje za potpunu zabranu prava na pobačaj, tvrdeći da kroz njega žene ubijaju svoju djecu. Kritika političara koji podržavaju pobačaj.	vojnica
Zalaganje socijalnih politika	7	Isticanje potrebe za socijalnim javnim politikama, radi dizanja kvalitete života u Hrvatskoj. Uglavnom orijentirano na mjere za obrazovanje, mentalno zdravlje i plaće.	forum mladih, GrofDarkula
Antielitistički sentiment	5	Prikazivanje političkih stranaka kao istog entiteta, ispunjenog jednoličnim političkim elitama. Opisivanje političkog sustava kao dva brda, u kojem izbor nije bitan.	mladi_za_karolinu_i_oip, ZA DOMOVINU HR
Antimedijski sentiment	3	Napadi na medije zbog ignoriranja specifičnih društvenih problema te zbog odbijanja pružanja medijske vidljivosti za alternativne političare.	Fenomentastic, Zagreb Istok bez cenzure
Antiglobalistički sentiment	2	Negativni prikaz globalističkih institucija i elita, koje nameću svoje "podmukle" interese i ciljeve na nacionalne vlade. Političari koji prate njihove upute se prikazuju kao "izdajice" koje prate "njihove, a ne naše politike".	Ne možemo, <u>NE_ČE_TE</u>
Pro-LGBT sentiment	2	Podrška LGBT zajednici, ističući potrebu za daljnjim poboljšanjem njihovih prava i njihove sigurnosti.	GrofDarkula, forum mladih
UKUPNO	676		

Promatrajući načine na koje su se ove teme obrađivale, analiza može pružiti uvid u političke narative hrvatskih građana. Ponajprije je važno razlikovati informativne i satirične grupe računa, koje naizgled nisu sadržavale političke narative, unatoč svojem političkom sadržaju. Računi koji su temeljili svoj sadržaj na nepristranom informiranju TikTok korisnika nisu isticali političke narative. Umjesto toga, pružali su sadržaj koji pomaže biračima da razumiju postupak glasanja. Među ovim su se računima istaknuli politika, Razmontiranje, Dezinformacije i izbori, Pametni izbor i Superizborna godina. Iznimka je račun GrofDarkula, daleko najpopularniji račun u ovoj grupi, koji je kombinirao informativni sadržaj sa zagovaranjem, kako bi i informirao i educirao korisnike o raznim društvenim pitanjima (poput ženskih prava i LGBT prava). Ovaj račun je također radio na mobilizaciji birača za sudjelovanje na izborima. Ovi su računi imali 100 objava (10.55% ukupnog broja postova neslužbenih računa), a s njima su ostvarili 22.247 *lajkova* (9.87%), 1.607 komentara (23.03%), 325.697 pregleda objava (8.34%) i 1.984 dijeljenja objava (3.12%).

Takozvani su meme računi, koji čine grupu satiričnih računa, uključivali Dr. Udo, Ja zmaj, Jan Klasinc i antikradeze. Njihov sadržaj obično je bio originalan i jedinstven, sastavljen od AI generiranih slika i glasova, kao i meme slika, koje su ismijavale razne političare i političke stranke. Najčešće satirizirani političari bili su Možemo političari Tomislav Tomašević i Sandra Benčić te Zoran Milanović i Andrej Plenković. Ovi računi činili su 137 postova (14.46%), koji su skupili 1.349 korisničkih *lajkova* (0.59%), 412 komentara (5.90%), 54.266 pregleda objava (1.38%) i 712 dijeljenja objava (11.21%).

Najzastupljenija je skupina računa podržavala ili kritizirala (a obično oboje) određene političare i političke stranke. U toj su se skupini našli računi Ne možemo, IvanPernarTV, politika za gen z, fenomenastic i Mladi za Karolinu i OIP. Otvoreni su zagovornici političkih narativa bili manje zastupljeni i relevantni, nego kao što je bio slučaj s službenim političkim računima i njihovom polarizacijom između pro-demokratskih i anti-demokratskih stavova. Umjesto toga, ovi računi su se razlikovali po tome koje su političare i političke stranke podržavali ili kritizirali. Iako ti računi sami po sebi nisu spominjali teme vezane uz političke narative, postovi su često uključivali izjave i govore političara i političkih stranaka. Stoga su politički narativi koje su ovi oblici računa podržavali uvelike ovisili o političarima i političkim strankama koje su odlučili prikazati u pozitivnom svjetlu. Važno je napomenuti da su Domovinski pokret, Most i Karolina Vidović Krišto bili češće prisutni kada su računi podržavali političare i političke stranke. Takvi su računi pritom imali najveći broj objava i najveće metrike angažmana korisnika. Riječ je o političarima i političkim strankama koje su u objavama neslužbenih računa komunicirale anti-globalističke, anti-EU i zavjereničke teme - aspekte detektiranog anti-demokratskog političkog narativa. S druge strane, Možemo je bio manje prisutan kao podržana politička stranka u tim računima. Stoga su pro-EU, pro-globalističke i pro-demokratske vrijednosti, koje čine pro-demokratski politički narativ, bile rjeđe prisutne. Sadržaj se ovih računa sastojao od 525 objava (55,43%), koji su skupili 192.793 *lajkova* (85,55%), 4.144 komentara (59,41%), 3.396.488 pregleda objava (86,97%) i 58.928 dijeljenja objava (92,85%).

Na kraju, posljednja skupina sastojala se od anti-sistemskih računa, koji su podržavali opoziciju i odbacivanje trenutnog hrvatskog političkog sustava i establišmenta. Njihov sadržaj sastojao se od originalnih postova koji su pokušavali objasniti TikTok korisnicima zašto ne bi trebali vjerovati ni jednoj političkoj stranci ili političaru i zašto bi trebali odbaciti globalističke sile, poput EU. Te globalističke sile utječu na glavne političke stranke koje samo slijede naredbe odozgo. Političari i političke stranke koje to čine označeni su kao plaćenici i sluge Novog svjetskog poretka. Ove vrste računa imale su 185 postova (19,53%), koji su skupili ukupno 8.946 korisničkih lajkova (3,97%), 812 korisničkih komentara (11,64%), 128.759 pregleda postova (3,29%) i 1.840 dijeljenja postova (2,89%).

Konačno, posljednja se grupa sastojala od anti-sistemskih računa, koji su isticali pružanje otpora i odbacivanje trenutnog hrvatskog političkog sustava. Njihov sadržaj sastojao se od originalnih objava, koje su pokušavale objasniti TikTok korisnicima zašto ne bi trebali vjerovati nijednoj političkoj stranci ili političaru, i zašto bi trebali odbaciti globalističke sile, poput EU. Te globalističke sile utječu na glavne političke stranke koje samo slijede naredbe odozgo. Političari i političke stranke koje to čine označeni su kao plaćenici i sluge Novog svjetskog poretka. Ovi su tipovi računa imali 185 objava (19,53%), koji su skupili ukupno 8.946 lajkova (3,97%), 812 komentara (11,64%), 128.759 pregleda objava (3,29%) i 1.840 dijeljenja objava (2,89%).

Pregled diseminiranih dezinformacija tijekom izbora

Poseban segment analize odnosi se na uočene dezinformacije, koje su otkrivene tijekom izbora. Dubinsko istraživanje objavljenog sadržaja političara i političkih stranaka otkrilo je nedostatak dezinformacija tijekom provedbe kampanja za parlamentarne izbore. To potvrđuje i činjenica da relevantne hrvatske *fact-checking* organizacije nisu navele nijedan slučaj širenja dezinformacija od strane političara i političkih stranaka, osim jednog.

Dana 22. ožujka, vladajuća je stranka HDZ napravili objavu na društvenim mrežama, u kojoj su izjavu iz govora hrvatskog predsjednika Zorana Milanovića izvadili iz konteksta, prikazujući je na način koji je namjerno obmanjujući. Naime, predsjednik je govorio o odluci Ustavnog suda da spriječi njegov pokušaj kandidiranja za premijera, raspravljajući o mogućnosti poništavanja izbornih rezultata. U tom je govoru razgovarao s novinarom o sljedećem:

“Novinar: Očekujete li možda da bi mogli poništiti izbore ili SDP-ovu listu nakon izbora?

Milanović: Pa što sam sada govorio?

Novinar: Ali sada ste rekli za datum izbora?

Milanović: Onda mogu početi hapsiti, neselektivno. Probat. Pa će vidjeti dokle će doći. Ne mogu, ne smiju. Ne smiju dirati u datum izbora.

Novinar: Ne datum izbora, nego rezultate izbora, odnosno SDP-ovu listu...

Milanović: Nakon izbora?

Novinar: Da.

Milanović: *Pa kažem, i pohapsiti im sve i uzeti djecu za taoce. Kao što su sada uzeli za taoce SDP, u ovom slučaju i te stranke. Kako to mislite poništiti, temeljem čega? Cijelu listu u svih 10. izbornih jedinica...*

Novinar: *Sada ste rekli da mogu sve...*

Milanović: *Oni se ponašaju da mogu sve...”.*

Transkript jasno pokazuje da se Milanović referira na ovlasti Ustavnog suda, komentirajući njihovu sposobnost da nadvladaju volju predsjednika i odluku biračkog tijela. Međutim, HDZ je izvadio jednu rečenicu izvan konteksta govora, napisavši pritom sljedeću objavu:

“Pohapsiti ih sve i uzeti im djecu za taoce”. To je Hrvatska kakvu bi Milanović htio. Znali smo da kršitelj Ustava želi i hapsiti i tužiti i presuđivati, ali nismo znali da želi Hrvatima čak i otimati djecu. A boji se dati ostavku i sučeliti se s Andrej Plenković”

Objava je uključivala kratki video isječak iz Milanovićevog govora, izrezan tako da se može čuti: *“Nakon izbora. Pa kažem, i pohapsiti im sve i uzeti djecu za taoce”*. To su hrvatske *fact-checking* organizacije brzo otkrile, izvijestivši o toj temi. Također, [Etičko je povjerenstvo](#) službeno [reagiralo](#) nakon što je zaprimilo prijavu na ovu objavu te je objavilo svoje priopćenje. U njemu uopće nije objavilo sadržaj prijave, tek napomenuvši kako *“podsjeća sve sudionike izbora da predizborno nadmetanje vode slobodno, otvoreno, javno i argumentirano, a u suprotstavljanju teže utemeljenoj i obrazloženoj kritici”*. U istom je priopćenju navelo upozorenje kojim *“upućuje poziv medijima da ne objavljuju sadržaje koji su u suprotnosti s temeljnim vrijednostima i pravilima Izbornog etičkog kodeksa.”*, bez eksplicitnog navođenja da upozorenje dolazi zbog HDZ-ove objave. Ipak, to nije spriječilo tradicionalne medije da inicijalno objave članke s izjavom izvađenom iz konteksta, ispravljajući je tek kasnije pružanjem cijelog konteksta i nadopunom izjave. Osim toga, brojni korisnički računi i grupe na društvenim mrežama proglasili su da ih Milanović progoni, pokazujući da se ova dezinformacija doista širila na internetu. Do dana pisanja ove analize, video je i dalje dostupan na društvenim mrežama. Međutim, kao što je ranije navedeno u analizi, umjesto pojedinačnih dezinformacija, relevantniji i prisutniji su bili cjeloviti zavjerenički narativi, koji su prikazivali trenutne društvene probleme i situacije kroz prizmu masovne globalističke zavjere.

Zaključak:

**Preporuke za
poboljšanje
regulacije
digitalnih
političkih
kampanja**

Analiza otkriva prosperitetan, složen i dinamičan politički pejzaž na TikToku u Hrvatskoj, karakteriziran podjelom između pro-demokratskih i pro-EU narativa te anti-demokratskih, anti-EU narativa. Ova dva politička narativa širila su se putem službenih i neslužbenih političkih računa te su prenesena TikTok korisnicima kroz spominjanja raznih tema, koje odražavaju temeljne društvene i političke probleme. *Mainstream* politička scena, sa strankama poput HDZ-a, SDP-a i Možemo, zagovara demokratsko sudjelovanje, socijalne javne politike i mjere protiv korupcije, usklađujući se s europskim vrijednostima i suradnjom. Nasuprot tome, Domovinski pokret, Most i osobe poput Mate Lukića, Ivana Pernara, Karoline Vidović Krišto i Mislava Kolakušića promoviraju nacionalističke, anti-globalističke i zavjereničke narative, koji izazivaju temelje demokratskog upravljanja i europskih integracija. Što se tiče njihove prisutnosti na TikToku, oba su politička narativa dominirala određenim aspektima korisničke pažnje (*lajkovi* i komentari za pro-demokratske, broj objava, pregledi i dijeljenja za anti-demokratske). Dodatno je primijećeno da neslužbeni politički računi dominiraju podrškom/kritikom različitih političara i političkih stranaka, dijeleći govore političara, čime se dalje produbljuje postojeća politička podjela.

Bilježenjem učestalosti specifičnih tema, prirode otkrivenih političkih narativa i ukupnog angažmana korisnika u objavama računa koji ih šire, analiza je uspjela pružiti vrijedne uvide u načine na koje se politički narativi prenose mlađoj korisničkoj bazi na TikToku. Kroz to smo uspjeli dobiti uvid u političke dinamike koje utječu na trenutne osjećaje birača, koji oblikuju budućnost Hrvatske. Na temelju ovih nalaza, analiza u svojem zaključku nastoji podići svijest među relevantnim nacionalnim političkim institucijama o rizicima za demokraciju i integritet izbora koje predstavlja neregulirana politička komunikacija na platformama poput TikToka.

Poboljšati praćenje digitalnih političkih kampanja

Kako društveni mediji postaju sve integriraniji u naše živote, digitalne političke kampanje postaju istaknutija metoda s kojom političari i političke stranke dopiru do potencijalnih podržavatelja i podržavateljica. Stoga, političari i političke stranke stavljaju veći naglasak na vođenje digitalnih izbornih kampanja, čime raste važnost njihovih službenih računa na društvenim mrežama. No, unatoč ovom trendu, Državno izborno povjerenstvo nije stavilo veći naglasak na digitalne političke kampanje, iako prati troškove kampanja na društvenim mrežama. Važno je napomenuti da širenje dezinformacija, teorija zavjere i korištenje lažnih profila na društvenim mrežama tijekom (pred)izborne kampanje ne rezultira sankcioniranjem političara i političkih stranaka od DIP-a. Pored službene komunikacije političara i političkih stranaka, TikTok sadrži brojne neslužbene političke račune, koji šire vlastiti politički sadržaj. Iako njihov angažman potiče slobodu izražavanja i građanske inicijative, ti se isti računi mogu koristiti za vođenje prikrivenih izbornih kampanja, pranje novca i širenje stranog utjecaja.

Zbog toga Gong predlaže da Državno izborno povjerenstvo stavi veći naglasak na sadržaj digitalnih političkih kampanja. Gong predlaže da DIP proaktivnije prati digitalne kampanje, sankcionirajući političare i političke stranke za kršenje izbornih pravila.

Veća transparentnost izbornih kampanja na društvenim mrežama

Prema hrvatskim izbornim propisima, političke su stranke obvezne dostaviti financijska izvješća o svojim izbornim kampanjama Državnom izbornom povjerenstvu. Ta financijska izvješća također moraju uključivati troškove vezane za korištenje društvenih medija za izborne kampanje. No, kada se ta izvješća pregledaju, uobičajeno je sve financijske troškove za kampanje na društvenim mrežama staviti pod jednu stavku, što otežava utvrđivanje troškova kampanje na pojedinačnim društvenim mrežama. Osim nejasnih troškova za društvene mreže, informacije je o korištenju društvenih mreža tijekom izborne kampanje teško prikupiti i pratiti. Građani, istraživači i nevladine organizacije mogu jedino ručno prikupljati poveznice za pojedinačne objave i njihove metrike, što otežava praćenje i analizu izbornih kampanja političara i političkih stranaka. To zauzvrat smanjuje mogućnost držanja političara i političkih stranaka odgovornima zbog njihovih oblika političke komunikacije, kao i istraživanje njihovih troškova za kampanje na društvenim mrežama.

Stoga, Gong preporučuje da Državno izorno povjerenstvo obveže političke stranke i političare da pravovremeno dostave detaljnija, javno dostupna i strojno čitljiva izvješća o korištenju svojih službenih računa na društvenim mrežama tijekom izborne kampanje. Posebno je važno da ta izvješća razlikuju statistike za svaku korištenu društvenu mrežu te da sadrže brojke o promjeni broja pratitelja i ukupni broj objava tijekom razdoblja izborne kampanje. Osim toga, ta bi izvješća trebala sadržavati popis objavljenih postova za svaki račun na društvenim mrežama, njihov sadržaj, metrike objava (*lajkove*, dijeljenja, komentare, ukupne preglede) i poveznicu na objavu. To bi omogućilo Državnom izbornom povjerenstvu, kao i nevladinim organizacijama i novinarima, praćenje i promatranje korištenja i utjecaja društvenih mreža za potrebe izborne kampanje.

Obavezno katalogiziranje službenih računa političkih kandidata na društvenim mrežama

Iskustvo pripreme analize pokazuje da je stvaranje baze podataka službenih računa političara i političkih stranaka na društvenim mrežama otežano zbog nedostatka pravila posvećenih osiguranju transparentnosti izvora komunikacije. Na primjer, političke stranke često navode svoje službene račune društvenih mreža na svojim web-stranicama, ali političari, koji obično nemaju personalizirane web-stranice, to ne čine. To pronalaženje njihovih službenih računa na društvenim mrežama čini težim nego kada su u pitanju političke stranke, što građane, nevladine organizacije te novinare prisiljava na ručno otkrivanje istih, ili angažiranje stručnjaka za profesionalno prikupljanja podataka s interneta.

Kako bi se poboljšala transparentnost računa političara i političkih stranaka na društvenim mrežama, preko kojih komuniciraju s građanima, Gong predlaže da Državno izorno povjerenstvo stvori smjernice za izorno oglašavanje, kojima bi obavezali političke kandidate da dostave informacije o svojim službenim računima na društvenim mrežama, s poveznicama. Ovaj popis trebao bi biti javno dostupan u svakom trenutku. Također, Gong preporučuje da druge institucije i javna tijela slijede isti primjer. Na primjer, službena web-stranica Hrvatskog sabora sadrži osobnu stranicu svih izabраниh

zastupnika, s podacima poput obrazovanja, datuma rođenja itd. Tu nedostaje popis službenih društvenih medijskih računa koje koriste, što bi bilo korisno za praćenje njihove političke komunikacije.

Zaštita djece i maloljetnika

Jedan je od uvida analize da politički sadržaj na TikToku često sadrži anti-demokratske izjave i promociju netolerantnosti, posebno kada su u pitanju anti-demokratski računi. Sukladno rezultatima analize, ovakav stil komunikacije često pokušava osigurati političku podršku napadajući, klevetajući i suprotstavljajući se ranjivim društvenim skupinama (poput migranata, nacionalnih manjina i LGBT skupina). To je posebno zabrinjavajuće s obzirom na to da je TikTok najpopularnija društvena medijska platforma među maloljetnicima, što znači da imaju veću šansu biti izloženi takvom sadržaju dok su u osjetljivoj dobi. Osim izloženosti takvom sadržaju, analiza je također otkrila da neki političari (kao što je Ivan Pernar) objavljuju videozapise u blizini osnovnih i srednjih škola, snimajući učenike te ih koristeći za promotivne trikove. Ovaj slučaj pokazuje kako političari mogu manipulirati djecom i maloljetnicima u političke svrhe te objavljivati sadržaj s njima u videozapisima, bez pristanka roditelja.

Stoga, Gong predlaže da nadležne nacionalne političke institucije, osobito Pravobraniteljica za djecu, proaktivnije reagiraju na ovakve slučajeve, kako bi podigli svijest o ovim problemima. Čineći to, izborne bi kampanje mogle biti bolje regulirane, kako bi se više pažnje posvetilo djeci na društvenim mrežama te kako bi ih se zaštitilo od opasnog sadržaja. Također, strože bi sankcije trebale biti dane onima koji manipuliraju djecom radi političkih benefita.

Regulacija demokratski opasnih narativa

Dokazi iz analize pokazuju da je politički sadržaj na TikToku, uključujući komentare ispod objava, obilježen i govorom mržnje, anti-demokratskim vrijednostima i teorijama zavjere. Budući da nema uređivača koji kontroliraju komunikaciju na društvenim medijima, svatko može pisati bez filtera i nadzora. Također, ovakve su komunikacijske teme i stilovi različiti od tradicionalnih, jer je brzina širenja informacija u digitalnom prostoru veća. Stoga, brisanje opasnog i neprimjerenog sadržaja ne može biti rješenje, jer će "šteta" biti već učinjena u tom trenutku. To potvrđuju i dokazi iz istraživanja, koji pokazuju da se anti-demokratski i anti-EU sadržaj dijeli češće od pro-demokratskog sadržaja, što znači da su njegove poruke široko rasprostranjene, te da bi bilo kakva vrsta cenzure bila neefikasna u njegovoj prevenciji. Važno je napomenuti da su neslužbeni računi, iako potiču slobodu izražavanja i građanske inicijative, anonimni, zbog čega se ne zna tko su njihovi administratori. Stoga oni mogu postati leglo za prikrivene strane utjecaje na nacionalnu političku scenu, ugrožavajući izborni integritet.

Kako bi se suprotstavili takvim anti-demokratskim tendencijama, Gong inzistira da Hrvatski nacionalni regulator za Zakon o digitalnoj sigurnosti (HAKOM), u pripremi za uvođenje DSA u hrvatsko zakonodavstvo, aktivno prati društvene mreže i promatra poštuju li izborne kampanje pravila DSA i njegove smjernice za izborni integritet, koje traže suzbijanje neautentičnog ponašanja, *deep fake* sadržaja i netransparentnih

influncera. Sve to ostavlja prostor i za strani utjecaj na izborni proces, protiv kojeg se nije moguće suprotstaviti radom jednog tijela. Stoga bi HAKOM trebao uspostaviti koordinaciju s drugim relevantnim nacionalnim regulatornim i nadzornim tijelima, kako bi zajednički radili na prevenciji stranog utjecaja na digitalnim platformama.

Prilog

Tablica 1: Metrike i angažman korisnika službenih političkih računa

Naziv računa	Broj pratitelja	Broj objava	Lajkovi	Komentari	Pregledi objava	Dijeljenja objave
Ivan Pernar	149.691	98	31.764	1.551	1.133.634	6.171
Andrej Plenković	38.760	17	55.923	5.276	845.830	22.052
Mislav Kolakušić	36.311	11	6.054	500	92.734	497
Marin Miletić	17.356	60	3.307	319	84.044	289
Ava Karabatić	14.180	125	10.579	316	433.520	3.594
Karolina Vidović Krišto	13.099	36	7.356	587	229.846	1.579
Možemo!	12.161	81	23.667	1.523	371.093	2.938
HDZ	10.495	53	4.654	860	65.187	730
Stipo Mlinarić	10.283	19	8.725	346	115.503	203
Nikola Grmoja	8.470	30	753	199	46.578	166
Domovinski pokret	7.508	27	1.215	176	49.845	153
Ivica Todorčić	7.407	6	39.422	1.454	960.840	18.085
Krešo Beljak	5.603	20	565	177	3.358	617
ljubocesicrojs	3.876	44	8.060	612	277.695	5.221
Marijana Puljak	3.324	32	2.617	903	69.953	253
most_hrvatska	2.996	65	2.427	151	72.784	286
Dalija Orešković	2.635	4	544	193	14.581	35
Sandra Benčić	2.605	3	1.661	567	53.100	51
Dario Zurovec	2.588	16	2.959	267	67.987	213
Katarina Peović	2.548	52	1.371	147	51.917	234
Hrvatski suverenisti	1.913	25	204	24	9.032	19
Goran Kajkić	1.802	28	1.057	206	38.581	326
SDP Hrvatske	1.760	51	2.028	155	31.928	289
Mate Lukić	1.692	65	1.944	548	164.089	291
Marko Milanović Litre	1.448	8	420	33	2.984	33
Ivan Penava	1.146	8	634	112	27.681	59
Ante Kujundžić	1.094	8	421	0	21.425	93
Mislav Kolakušić za premijera	975	20	150	7	10.491	47
Miro Bulj	955	12	652	41	40.574	78
damirhabijan	948	9	418	68	16.272	38
Ivica Puljak	935	5	141	134	9.408	16
Stranka Republika	793	27	4.307	283	122.987	420

↓

Hrvoje Zekanović	765	14	316	32	27.519	53
stranka Centar	659	22	1.083	270	29.322	264
Marijan Pavliček	614	23	577	195	42.412	60
Mirela Ahmetović SDP	563	25	331	120	18.957	79
fred.matic	401	17	296	444	14.921	18
Radnička Fronta	352	62	303	89	23.776	181
davorbernardic	285	19	509	87	55.881	86
valterflegomep	205	5	1.275	132	58.759	63
Martina Vlašić Iljkić	187	6	256	166	14.219	12
Socijaldemokrati Hrvatske	133	37	54	46	1.126	7

Tablica 2: Metrike i angažman korisnika neslužbenih političkih računa

Naziv računa	Broj pratitelja	Broj objava	Lajkovi	Komentari	Pregledi objava	Dijeljenja objave
IvanPernarTV	26.208	5	112.958	593	1.851.061	34.681
politika za gen z	10.506	23	8.932	299	111.219	1116
KingInvictusOfficial	9.571	103	3.578	348	80.454	1.188
Ne Mozemo	6.853	108	9636	345	173.823	562
fenomentastic	5.933	65	6.629	287	170.160	1317
Mladi za Karolinu i OIP	4.698	10	3.657	461	80.877	206
antikradeze	3.855	25	835	178	21.905	383
GrofDarkula	2.138	25	14.382	1.097	113.792	618
խնդրոքնառն Կոնքրետնա	1.661	8	27.047	262	225.014	10.062
Croatian Nationalist	1.623	2	695	38	4.883	28
crotradwave	1.383	16	1.631	153	3.142	285
Udruga Mladi za Domovinu	1.202	26	2.029	183	244.221	293
Zagreb Istok Bez Cenzure	1.197	82	3.125	228	126.553	2.650
forum.mladih	1.197	19	1.076	105	40.323	193
Jan Klasinc	979	71	150	106	5.632	49
Kadjebilonajteze rodioseHDZ	951	60	1.124	149	30.461	71
ZA DOMOVINU	912	3	734	109	1.939	90
Javno_dobro	879	52	428	158	28.161	108
Duke of Croatia	783	1	1.184	15	7.880	178
Ja Zmaj	770	28	169	66	12.123	80
CRO_ISTINA	758	23	1.552	208	45.265	281
Imovinski Pokret	737	7	925	235	50.652	340
vojnica	601	49	4.877	100	130.316	1005
politikica	597	16	4.116	51	61.568	481
Dr. Udo	581	13	195	62	14.606	200
zokijezakon	564	26	3.568	380	12.391	1.409
NE_ČE_TE	263	10	2.317	120	56.896	2.809
Pametni Izbor	239	21	692	61	3.891	57
Razmontiranje	219	18	1.741	274	86.678	625
PolitikaVibez	211	4	1.822	133	20.971	49
Dezinformacije i izbori	196	14	911	112	41.564	63
Superizborna godina	122	6	405	12	18.204	140
CRO-politico	76	8	2.215	47	28.585	1.847

Analiza političkih narativa na TikToku
u izornoj kampanji 2024.

